

FORORD

Det er med stolthed, vi sender dette nummer af *RvT* på gaden. Dels har det et betydeligt lokalkoloristisk islæt, idet alle bidragydere er tilknyttet Afdeling for Religionsvidenskab, Aarhus Universitet. Dels er det på mange måder aktuelle problemer, der tages op til drøftelse. Aktualiteten er også årsag til, at *RvT* 43 har et større omfang end normalt. Udover de traditionelle artikler præsenterer vi to nyligt forsvarede Ph.d.-afhandlinger og en række anmeldelser, som denne gang også indeholder en større anmeldelse af tre nye bøger om islam.

Vi blænder op med en artikel af Anders Klostergaard Petersen om Rhapsodomantik, mannakorn og tommelfingervers. Bag den dunkle titel skjuler sig et bidrag om det at tage varsler på grundlag af kanoniserede tekstsamlinger. Via Per Olov Engquists *Lewis rejse* føres vi tilbage til den antikke verden, hvor divination og varselstagning spillede en afgørende rolle. Man tog varsler på grundlag af Homer, Vergil og Bibelen. Bidraget bliver dog ikke kun i fortiden, men diskuterer divination i et kognitionsteoretisk perspektiv, rhapsodomantiske varsler som rituel gennemspilning af fatalismens sejr over kontingensen, meningsfyldens domesticering af tilfældigheden og irreversibilitetens bemestring af vilkårligheden.

Så følger en artikel af Lars Albinus om Wittgensteins religionsbegreb. Et helt andet felt, en helt anden problemstilling. Og dog. For Wittgensteins religionsforståelse blev til i et opgør med Frazers magiopfattelse. Hvad der for Frazer tog sig ud som primitiv, ufuldstændig og dårlig videnskab (varselstagning som prægnant eksempel), falder for Wittgenstein tilbage på Frazers eget verdenssyn. Hans intellektualisme forleder ham til at tro, at ethvert sprogspil i alle henseender fordrer et rationelt svar på spørgsmålene om begrundelse og sandhed; men det er forkert, hævder Wittgenstein, fordi det beror på en misforstået sammenblanding af tro og fornuft, videnskab og religion. Dermed flyttes diskussionen af det religiøse fra det sandes domæne over i det etiske og æstetiske rum. Sammenhængen mellem religion og livspraksis udgør et fokuspunkt.

Med Jeppe Sinding Jensens artikel om Pascal Boyer snævert og kognitionsforskning generelt spændes en bue til de forudgående bidrag. Diskussionen af det religiøse vender tilbage til det sandes domæne, og der gives en generel og problematiserende introduktion til det felt, der om noget har sat dagsordenen for de seneste års debatter inden for betydelige strømninger i human-, samfunds- og naturvidenskaberne: hjerneforskning. I artiklen får man på grundlag af Boyers seneste bog en klar præsentation og et distance-reflekeret indtryk af de vinde, der her og nu blæser inden for den diskurssættende del af såvel international som national religionsvidenskab: En række medarbejdere ved Afdeling for Religionsvidenskab ved Aarhus Universitet er involveret i et satsningsområde om netop *Religiøs Narrativitet, Kognition og Kultur*.

En anden neoklassiker er det i 1999 posthumt udgivne og banebrydende værk af Roy A. Rappaport *Ritual and Religion in the Making of Humanity*. Som Boyers bog er den utrolig fordringsfuld og ambitiøs i sit ærinde: En totaltolkning af religionens og ritualets afgørende betydning for den menneskelige udvikling. Bogen præsenteres i en review-artikel af Hans J. Lundager Jensen, som både dokumenterer Rappaports åndelige ophav og trækker linjer frem til nyere religionsvidenskab.

Efter således at være kommet godt rundt i det religionsvidenskabelige fagfelt kroner vi nummeret med to spændende præsentationer og replikker fra to nyligt forsvarede Ph.d.-afhandlinger. Den første er Marianne Schleichers om Rabbi Nahmans *Fortællinger*. En fascinerende verden, som man gennem Schleichers introduktion får lejlighedsvist indblik i og inspireres til at trænge dybere ind i. Schleichers præsentation uddybes i et indlæg ved Hans J. Lundager Jensen, der sammenfatter hovedpointer fra de forskellige oppositioner i forbindelse med forsvarshandlingen. I en helt anden boldgade introducerer Lisbeth Bredholt Christensen sin afhandling om person og religion i Aristides' *Hellige Taler*. Hun viser, hvordan Aristides går en svær balancegang mellem ælde og nybrud, tradition og traditionsformidling. Også her følger et indlæg til afhandlingen ved Ole Davidsen.

Dermed er den tematiske bane kridtet op, så det står enhver læser frit for at forfølge bolden rundt i det religionsvidenskabelige fagfelt. God fornøjelse.

Redaktionen